

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

I. Colloquium Hagenoae abruptum, ob morbum Melanchthonis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

Enimvero sub ipso Societas Iesu, eo tempore quo ipse iniquissime à Protestantibus contemnitur, & Turca insurgit & morum reformatio in Ecclesia difficillima ei redditur, Parisijs coalita, ad eius pedes supplex humilisque, suis exercitiis & gratis & sponte per orbem Sedi Apostolicæ & ipsi Servitura advenit, & Tribus religionis Votis per Lutherum, quantum is potuit, destructis, quartum obedientiæ Specialis erga Papam Romanum, quoad missiones inter infideles, adiecit. Quam eandem Societatem multo examine præmissa, concilioque adhibito tandem primus ipse 27. Septembris Anni 1640. laudavit & diplomate sacro in Ecclesia Catholica; ut sanctum institutum approbavit, in cuius ille manibus, calamis, ore ingenio & factis vivens etiamnum Hæreticos ac cunctos oppugnat, & oppugnare dum vicerit, non cessabit.

DE DIVERSIS OB TOLLENDUM
schisma celebratis Conventibus: & quiseo-
rum fuerit exitus.

CAPUT IX.

ARGUMENTUM.

- I. Colloquium inter Catholicos & Protestantes Hagena, abruptum ob morbum Melanchthonis & alias tergiversationes.
- II. Vormatia rursus coeptum, iterum sine fructu, ob morbum Ecclesiæ Ratisbonæ Catholicum.
- III. Hungari Germanorum opem contra Turcas implorant.
- IV. Dux Saxonie & Hassi, Landgravius Henricum Duce Brunsvicensi Catholicum bello persequuntur. Archiepiscopus Coloniensis ad novationem spectat.
- V. Comitissa Spira habita Lutherus personam Pontificis sumit, & Episcopos consecrat.
- VI. Novus conventus Ratisbonæ habitus iterum sine fructu: multaq; prodigia in cælo visa.

IN tanta rerum omnium perturbatione, ac tot molestissimorum negotiorum undis, Carolus Cæsaris pacis studio nihil antiquius habuit. Turca enim magnis viribus imminente, perfacile videbat frustra se in finium defensionem incubitum, nisi pacem antea domi constituisset:

Equidem Remedium quod Religioni à Concilio Generali pie à Papa apparabatur legationibus & alijs difficultatibus intercurrentibus plurimum retardaretur, & Protestantes omni modo ne successum fortiretur oprabant & aperte impediabant. adeo ut Lutherus moras videns A. 1539. exultans librum de Concilijs emitteret, in quo Conciliorum vim astute subvernavit (a) Quocirca assentiente Pontifice, Lutheranis Colloquijs de religione potestatem fecit, & priorum Edictorum executionem in quinque proximos menses suspendi iussit. Primus igitur conventus An. 1539. mense Ianuario celebratus est, in quo ex Cæsaris literis 25. Nou. Tolero datis XV. mensium induciæ ad colloquendum de religione promulgatæ sunt, ut Theologi Catholici ac Protestantes Augusto mense adesse iussi sunt ad Collationem placidam. Id tamen negotij in sequentem annum 1540 dilatum fuit, quo eius rei causa inditus erat Hagena conuentus, ad quem rex Ferdinandus, ut & ex Episcopis multi venerunt. Aderant etiam à Protestantibus nempe Theologi ipsorum magno numero, Bucerus, Bicerius, Olander, & alij, Lutherus ipse non venit, in hoc, si dijs placet, Pontifices Romanos, Saxonie Pontifex imitatus, qui ut tanto liberius omnes sententiam dicerent & suffragia ferrent Concilijs præsentibus interesse aliquando noluerant. Intertim dum ceteri litem ipsius persequuntur, & alij turbis ab eo excitatis remedia quærunt, pinguis hic monachus cum monacha sua Witebergæ delibabatur. In hoc conventu tria præcipua ad deliberandum proposita fuerunt, nimirum dogmata, Concilij celebratio, & honorum Ecclesiasticorum restitutio.

Posterius hoc, illud ipsum erat quod Protestantibus ægerrimè faciebat, ut quibus nihil gravius posset accidere, quam si ea quæ tanta aviditate inglutierant, reuomere quasi & reddere cogerentur. Quare Lutheri sequentes consilium suis Theologis modum agendi talem præscripterant, ut vel collationem refugere, vel concordiæ nullo desiderio teneri perspicue appareret. nam cum Catholici Augustanam Actionem resumere vellet, & ijs quæ ibi conciliata fuissent, omisissis ad cætera nondum conciliata dogmata transire, Protestantes ibi facta infecta reddidere, eo quod nunc accessione plurimum ad fædus Smalcaldicum

^a Vide Vlenberg. Vit. Luth. cap. 36 n. 2. & 6. ex A. A. ibi citatis.

eum animosiores essent effecti, & quædam dogmata Augustanæ Confessionis iam tum immutassent. (b) prius aiunt doctrinæ seu dogmatum controuersiam esse definiendam, quam de bonorum particularium restitutione ageretur. Ferdinandus e contra instabat vt saltem ad definitionem vsque litis bona ea sequestrarentur. Sed neque hoc illi permittere volebant. Sic ergo & hic conatus, quo in tantis tenebris lux aliqua quæsitæ, tamque lenia a Catholicis proposita fuerat remedia, ne pax Norimbergæ iuramento vtriusque sancita violaretur, in fumum abiit. Cuius tamen rei inter alias etiã hæc fuit prætexta causa quod Melancthon grati valetudine detentus, in itinere substiterat quasi pars vtriusque hominis huius opera & præsentia egeret ad colloquij bonum exitum inueniendum. Sed & rem multum impediuit Saxonis & Landgrauij absentia: qui extra omnem modum Lutheri causæ fauebant. Ferdinandus Rex videns tergiversationes & protestantes ab Actis Augustanis resiste; ideoque nihil modo effici posse, in alium Conuentum rem eandem reiecit. Itaque ad 18. Octob. (c) proximo conuentui locus designatus fuit VVormatia, quo (veluti pro beneficio) Pontifex quoque Legatos suos, si veller, mittere posset; cuius tamen primatum nequaquam agnoscerent.

II. Ad constitutum diem VVormatiæ Cæsaris Legatus Cardinalis Granuellanus adfuit. Venit quoque eod. à Pontifice missus Cardinalis Campegius, Episcopus Feltrienfis. E Protestantium theologis præcipui adfuerunt Melancthon, Bucerus, Brentius, Osiander, quibus se admissit Ioannes Calvinus, qui tum maxime Lutheri exemplo; & ipse magnum aliquod facinus animo volebat, & vt ille Germaniam, ita hic Galliam permiscere cogitabat. Quis vero & qualis fuerit ille Calvinus, Lutheri simia, septimo libro à nobis describetur, vna cum compendio vitæ ipsius. Dum præliminaria collationis illic discutiantur annus ille exijt & primum An. 1541. Ianuario collatio de dogmatibus est cæpta. (d) In hoc Colloquio Eccius & Melancthon, vterque sane non ignobilis athleta, inter se commisti, disputandi partes sustinuerunt. De peccato originali primam disceptationem placuit constitui, de quo cum tertium congregarentur 15. Ianuarij litteræ Cæsaris superuenerunt, quibus omnis actio suspendi, & in proximum conuentum Ratisbonensem differri mandatum erat;

ad quem & ipse venit mense Martio & Pontifex Legatum Gasparem Contarenum Cardinalem submisit.

Conuentus hic inter paucos illustris fuit, quum Principum tum theologorum, quos præstantissimos pars vtriusque adduxerat, frequentia, vt de controuersis fidei articulis disceptarent. (e) vbi vtriusque collocutoribus exhibitus fuit liber per Granuellanum; Cæsari nuper exhibitus, qui putabatur Concordiæ semitam aperire, vt cum pariter euoluerent atque expenderent: in quo mensis est consumptus & de communi consensu solum quædam 4. capita recepta per colloquium fuerunt, de quibusdam vero, & quidem præcipuis capitibus eius libri conueniri non potuit. Eccius vero in Febrim incidit, vt disputationi interesse non posset; nihilominus tamen sententiam suam scripto exhibuit. His actis confestim ad Lutherum Protestantes miserunt suo more Acta vt is ea probaret aut reprobarer, veluti nouus Papa, qui de Cathedra VVirtèbergica fundata super se ipso pronuntiavit voce & scripto, ad 12. Iunij. *Fieri non posse, vt ipsi in eandem sententiam coalescant; nec Cæsarem id posse efficere, qui etsi bono animo in hac re versaretur, Pontificios tamen subdolo animi agere, nec rem eis cordi esse.* Quin etiam confestim suavit Saxoniz Electori, vt statim collocutores suos reuocaret, (e) Augustanam Confessionem vna cum Apologia pro collocutoribus submitteret, eique insistendum decerneret. (f) Cæsar cum animaduertisset ad summam conciliationis parum hoc modo profici, quod neutra pars veller cedere & Protestantestergiverarentur; de Pontificij Legati & Principum consilio rem omnem ad futurum Concilium reiecit, se ipsam in Italiam profecturum, de eius conuocandi modis cum Pontifice consilia communicaturum pollicitus. (g) At Protestantes omnino vt id in Germania haberetur postulabant; dicentes, ad singulas prouincias pertinere, instituire verum Dei cultum atq; religionem, nec rem tanti momenti ad Generale vsque Concilium differendam esse: quod aliarum Nationum parum interfit quomodo Germani negotia sua conficiant. Numquam vlla ex re Lutherus maiorem voluptatem cepisse dicitur, quam quod conuentum hunc rebus infectis videret solutum, cuius

li 3

b Vlenberg Vit. Luth cap 30. num: 6 c Vlenb. Vit. Luth. cap 30 n. 6. d Vlenb. Vit. Luth cap. 30. n. 6. e Sleidanus lib. 14. c. 15 Vlenb. loc. cit: f Vlenberg Vit. Luth. cap. 30. n. 6. g Vlenb. loc. cit: .